

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Tolldirektoratet
Postboks 8122 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref
17/3718 SL SWN/KR

Dato
21.12.2017

Statsbudsjettet 2018 – Tolletaten – tildelingsbrev

1.	Innledning	2
2.	Samfunnsoppdrag	2
3.	Særskilte utfordringer	2
4.	Mål for 2018	2
5.	IKT-utvikling og -forvaltning	6
6.	Styring og kontroll	8
7.	Rapportering og resultatoppfølging	12
8.	Budsjettildeling	14

Vedlegg 1: Styringskalender 2018

Vedlegg 2: Fullmakter

Vedlegg 3: Forklaringsvariabler

Vedlegg 4: Krav til rapportering om budsjettstatus

1. INNLEDNING

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Finansdepartementets styringssignaler for Tolletaten i 2018. Prop. 1 S (2017–2018) for Finansdepartementet ble behandlet av Stortinget 20. desember 2017 på grunnlag av Innst. 5 S (2017–2018).

Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Tolletaten er forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling av denne, hovedinstruks til direktøren i Tolletaten samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten. Styringsdialogen består av referater fra styringsmøter og andre hoveddokumenter, jf. styringskalenderen (vedlegg 1).

Tolldirektoratet må i årsrapporten for 2018 rapportere om alle forhold nevnt i dette tildelingsbrevet. Det fremgår særskilt av tildelingsbrevet dersom det også skal rapporteres i rapportene for 1. eller 2. tertial. Se nærmere om krav til rapportering i punkt 7.

2. SAMFUNNSOPPDRAK

Tolletaten skal legge til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer og beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer.

3. SÆRSKILTE UTFORDRINGER

Tolletaten arbeider løpende med å løse sine oppgaver bedre. Etaten må utnytte sine kontrollressurser på best mulig måte og prioritere etter vesentlighets- og risikovurderinger.

Etaten må i større grad utnytte de mulighetene som ny teknologi gir og sørge for rett kompetanse til de ulike oppgavene som etaten skal løse. Tolletaten har igangsatt utvikling av IKT-systemstøtte til sin kontrollvirksomhet, blant annet ny løsning for analyse, lagring og formidling av etterretningsinformasjon. Dette vil legge til rette for mer effektive kontroller. Etaten skal i 2018 videreføre dette arbeidet.

For at de nye løsningene skal få ønsket effekt, skal Tolletaten vurdere regelverksendringer og utvikle prosedyrer som muliggjøres gjennom tiltakene. Det vises til nærmere omtale i pkt. 5.1.

Tolletaten skal i 2018 utrede etatsorganiseringen opp mot de langsiktige og strategiske behovene for utvikling av etaten. Det vises til nærmere omtale i pkt. 6.1.2.

4. MÅL FOR 2018

Følgende hovedmål gjelder for 2018, jf. Prop. 1 S (2017–2018) for Finansdepartementet:

- Legge til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer
- Beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer

Hvert hovedmål har underliggende styringsparametre og forklaringsvariabler. Som følge av endringene i etatens oppgaveportefølje fra 2016, ble det gjort endringer fra 2016, og det er også fra 2018 gjort endringer i etatens styringsparametre. Forklaringsvariabler er statistikk som belyser etatens resultatutvikling, men som det ikke settes konkrete resultatmål på. Vedlegg 3 viser forklaringsvariabler for 2018. Prioriterte tiltak i 2018 omtales under hvert hovedmålsområde. Enkelte prioriterte tiltak gjelder flere hovedmål, men er plassert under hovedmålet med sterkest tilknytning.

Departementet forventer at resultater i 2018 i hovedsak skal være like gode som resultatene i 2016, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Tolletaten har ansvaret for å fastsette et konkret resultatmål for hver styringsparameter. Departementets samlede resultatvurdering ser på sammenhengen mellom resultatoppnåelsen for fastsatte styringsparametre og utviklingen på Tolletatens virksomhetsområde for øvrig.

Kontrollressursene må utnyttes best mulig og prioriteres etter kontrollfaglige og risiko vurderinger. Etaten må prioritere investeringer i og bruk av teknologi, og sørge for riktig kompetanse til de ulike oppgavene den skal løse. Dette innebærer at Tolletaten er inne i en periode med omprioriteringer, endring og utvikling. Blant annet skal etaten i 2018 fortsette arbeidet med å utrede en bedre og mer effektiv organisering av etaten. Av erfaring er det det risiko for at endringer i en overgangsperiode kan påvirke etatens oppgaveløsning. Samtidig forventer departementet at satsingen på styrket grensekontroll og arbeidet Tolletaten for øvrig gjør for å effektivisere og utvikle, gir en positiv effekt.

Tolletaten har ansvar for å fastsette et konkret resultatmål for hver styringsparameter. Departementet viser her til direktoratets oversendelse av 11. desember 2017 om forslag til resultatmål for 2018 og departementets brev av 14. desember 2017.

I etatens overordnede risikovurdering for 2018 er det kartlagt hendelser som kan påvirke etatens måloppnåelse. Risikoen er vurdert ut fra sannsynlighet og konsekvens for at disse hendelsene kan inntreffe. Tolletaten vurderer risikobildet som å være innenfor akseptabelt nivå, men det arbeides likevel med risikoreducerende tiltak.

Tolletaten vil i 2018 også få oppdrag i saker som ikke eksplisitt nevnes i tildelingsbrevet. Etaten må i 2018 være forberedt på å bruke ressurser på denne type saker.

4.1 Hovedmål 1: Legge til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer

4.1.1 Styringsparametre

- Antall innførselskontroller med treff
- Antall utførselskontroller med treff
- Korrigert tollverdi i deklarasjonskontrollen – økt tollverdi og redusert tollverdi
- Antall etterkontroller med treff
- Antall avdekkede alvorlige overtredelser (AOT) for hovedmålet
- Andel vedtak som tilfredsstillende standardiserte retningslinjer for god

- saksbehandling
- Andel søknader om klassifisering av varer iht. tolltariff behandlet innen 90 dager
- Andel omberegningssøknader som behandles elektronisk

4.1.2 Prioriterte tiltak i 2018

Utvikling av inn- og utførselsprosesser

Tolletaten har identifisert en rekke prosessforbedringstiltak ved inn- og utførsel med ulike transportformer. Direktoratet skal i 2018 fortsette arbeidet med å videreutvikle prosesser, prosedyrer, regelverk og teknologiske løsninger.

I ekspressfortollingsprosjektet planlegges det et pilotprosjekt ved Ørje tollsted i 2018. Formålet er utprøving av en ny innførselsprosedyre der informasjon om varer og transportmiddel sendes inn og behandles før grensepassering. Det planlegges utvikling og test av en manifestløsning og en grensepasseringsløsning for elektronisk registrering og fristilling av varer ved grensen.

Tolletaten skal orientere om arbeidet på dette området også i 2. tertialrapportering for 2018.

Bedre kontroll med vareførselen

Tolletaten startet i 2016 en utredning av hvordan kontroll av vareførsel kan effektiviseres. Arbeidet er blant annet aktualisert av oppgaveoverføringen til Skatteetaten og de endringsbehov som i den forbindelse har oppstått i etterkontrollen. Hensikten er effektiv kontroll av vareførselen på riktig tidspunkt og med riktige virkemidler. Dette arbeidet skal fortsette i 2018.

Gjennomgang av tolloven

Som følge av endringer i Tolletatens oppgaveportefølje, er det behov for å gjennomgå tolloven for å tilpasse loven til etatens ansvarsområde. Det er også behov for å vurdere hvordan forholdet skal være mellom forvaltningsreglene i tolloven og forvaltningsreglene i skatteforvaltningsloven. Departementet vil utrede disse problemstillingene videre i 2018, og Tolletaten må være forberedt på å bidra i dette arbeidet. Departementet legger opp til at eventuelle endringer i regelverket som regulerer Tolletatens oppgaver, blir sendt på ordinær høring i løpet av 2018.

Internasjonalt samarbeid

I 2018 skal Tolletaten følge med på og søke å påvirke internasjonale standarder og regelverk i tråd med etatens strategiske behov og føringer. Videre har Norge gjennom WTO-avtalen om tilrettelegging av handel blitt pålagt å opprette en nasjonal komité for blant annet å fjerne unødvendige hinder for vareflyten. Tolldirektoratet skal lede og utgjøre sekretariatet til denne komiteen.

Tolletaten skal i 2018 også lede WCO-komiteene for kapasitetsbygging og revisjon og bistå i WCO (World Customs Organization) og WTO (World Trade Organization) med

tollfaglig ekspertise til utviklingsland. Videre skal etaten støtte departementene i frihandelsforhandlinger, vurdere behovet for nye tollsamarbeidsavtaler og gi råd til departementet i den forbindelse.

4.2 Hovedmål 2: Beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer

4.2.1 Styringsparametre

- Antall treff i kontroll av reisende
- Antall treff i kontroll av gods og kurer
- Antall treff i kontroll av transportmidler
- Antall treff i kontroll av post
- Antall avdekkede alvorlige overtredelser (AOT) for hovedmålet
- Sum vektete AOTer for hovedmålet

4.2.2 Prioriterte tiltak i 2018

Elektronisk nærvær ved alle landeveis grenseoverganger

I forbindelse med styrkingen av grensekontrollen fra 2016 av startet Tolletaten arbeidet med en systematisk utbygging av elektronisk utstyr med kamera og skiltgjenkjenning (ANPR) ved alle landeveis grenseoverganger og ved ferjeterminaler med utlandstrafikk. Det skal etableres ANPR for både inn- og utgående trafikk. Utbyggingen er noe forsinket, blant annet som følge av bytte av utstyrsleverandør. Etableringen skal skje løpende frem til utgangen av 2020.

Fra 1. januar 2017 fikk Tolletaten adgang til å lagre opplysninger innhentet fra ANPR i seks måneder. Denne funksjonaliteten ble etablert i løpet av første halvår 2017, og vil styrke etatens muligheter til planlegging og gjennomføring av målrettede kontroller. Full utnyttelse av potensialet krever også andre dataanalyseverktøy etaten har til vurdering, jf. omtale av teknologimulighetsstudien under pkt. 5.2. Departementet varslet i tildelingsbrevet for 2017 at ordningen skal evalueres. Tolletaten må legge til rette for og forberede en evaluering av ordningen med sikte på at resultatet kan presenteres for Stortinget i løpet av 2021. Evalueringen bør inkludere en analyse av hvilken effekt endret lagringstid har for oppnåelsen av formålet med ordningen. Ved vurderingen av effektiviteten av ordningen bør det tas hensyn til utvikling av ordningen i løpet av perioden og forventede effekter av de planlagte verktøyene for dataanalyse og digital etterretning.

Tolletaten skal orientere om status også i rapporten for 2. tertial i 2018.

Tolletatens etterretningscenter

Tolletaten etablerte i 2017 et senter for etterretning og analyse for å styrke og forbedre etatens etterretnings- og analysekapasitet. Tolletaten skal utvikle seg i retning av mer

kunnskapsbasert tilnærming og mer systematisk risiko- og vesentlighetsbaserte kontroller. Senteret skal bidra til dette.

Senteret skal innrettes slik at etaten bedre får analysert og benyttet både tilgjengelig og ny etterretningsinformasjon gjennom bruk av ny teknologi og kompetanse. Det vises også til pkt. 5.2 om teknologimulighetsstudie.

Tolletaten skal orientere om status også i rapporten for 2. tertial i 2018.

PNR-direktivet – systemstøtte og passasjeropplysningssenh

Departementet viser til felles oppdragsbrev til Politidirektoratet og Tolldirektoratet av 27. juni 2017 om felles utredning av løsning for etablering av passasjeropplysningssenh (PIU) og utvikling av en IKT-løsning for innhenting, behandling og analyse av PNR-opplysninger (Passenger Name Record opplysninger). Dette som ledd i en etablering av en nasjonal PNR-løsning for både Politiets og Tolletatens formål.

Arbeidet i direktoratenes prosjekt er forsinket, og Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet avventer en nærmere redegjørelse fra direktoratene. Departementet kommer tilbake til saken når vi har mottatt redegjørelsen.

Kontroll av ruspåvirket kjøring – utredning om Tolletaten bør få myndighet

Tolldirektoratet og Politidirektoratet er gitt i oppdrag å utrede om Tolletaten bør få myndighet til å foreta kontroll av om motorvognfører er ruspåvirket, jf. felles oppdragsbrev av 18. mai 2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet.

Rapport med anbefaling skal oversendes innen 1. juni 2018.

Prøveprosjekt forenklet transfer Oslo lufthavn, Gardermoen

Tolletatens kostnader til prøveprosjektet ved Oslo lufthavn, Gardermoen, med forenklet prosedyre ved flybytte (transfer), er for 2018 beregnet til 24,6 mill. kroner. Avinor AS skal dekke alle etatens kostnader ved prøveprosjektet. Inntektene fra Avinor skal føres på kap. 4610, post 05. Det er knyttet en merinntektsfullmakt til denne posten.

Prøveprosjektet startet i september 2015 og skal vare i tre år. Avinor har igangsatt en evaluering av prosjektet. Tolletaten bidrar ved evalueringen. Evalueringen er planlagt ferdig 15. desember 2017. Etter evalueringen skal det vurderes om ordningen skal gjøres permanent.

5. IKT-UTVIKLING OG -FORVALTNING

Tolletaten skal i 2018 videreføre arbeidet med å utvikle samhandlingen og samarbeidet mellom IKT-området og andre virksomhetsområder i etaten, herunder relasjonen mellom regelverk, IKT-system og arbeidsprosesser.

Ved større IKT-utviklingstiltak forventer departementet at den samfunnsøkonomiske nytten overstiger kostnadene og at tiltakene dermed skal medføre gevinster i form av lavere bemanningsbehov, gi resultatforbedringer for etaten og/eller økt nytte for brukere og samfunnet for øvrig.

5.1 IKT-støtte til Tolletatens kontrollområde

I Prop. 1 S (2017–2018) er det satt av 10 mill. kroner til utvikling av systemstøtte til Tolletatens kontrollområde.

Tolletaten skal i 2018 videreføre arbeidet med å etablere ny løsning for analyse, lagring og formidling av etterretningsinformasjon. Etaten skal også videreføre arbeidet med å legge til rette for elektronisk overføring fra kurerselskaper av opplysninger om varene i en transportenhet (manifest). Tolletaten skal avsette personellressurser og budsjettmidler til ytterligere styrking av prosjektet.

For at de nye løsningene skal få ønsket effekt, skal Tolletaten starte et arbeid med å vurdere regelverksendringer og utvikle prosedyrer som muliggjøres gjennom tiltakene.

5.2 Oppfølging av teknologimulighetsstudie – bruk av kunstig intelligens og ny teknologi

Tolletaten har i samarbeid med blant annet Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i 2017 gjennomført en breddeorientert teknologimulighetsstudie for etaten. Studien gir et bilde av hvilke teknologiske muligheter som finnes og hvor modne og aktuelle de er for utnyttelse i Tolletaten. Som del av studien arrangerte etaten et forskningsbasert "hackathon" med deltakere fra næringslivet og academia i inn- og utland for å få nye impulser om bruk av kunstig intelligens til smartere grensekontroll.

Erfaringene fra den teknologiske mulighetsstudiene i 2017 viser at arbeidet gir viktig kunnskap for å gjøre gode veivalg for teknologisk utvikling. Flere områder i studien er valgt ut som særlig interessante for etaten, og det videreføres mer dybdeorienterte konseptstudier innen disse.

I 2018 planlegger Tolletaten derfor å fortsette samarbeidet med eksterne kompetansemiljøer om de teknologiske mulighetene. Etaten skal vurdere om resultater fra studiene kan tas inn i allerede påbegynte utviklingsprosjekter, som elektronisk nærvær ved grenseovergangene og systemstøtte for kontrollområdet.

Departementet ber etaten i 2018 fortsette arbeidet med å vurdere hvordan kunstig intelligens og ny teknologi kan brukes i etatens oppgaveløsning.

5.3 Digital forvaltning

Det vises til Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-7/2017 av 8. september 2017 (digitaliseringsrundskrivet). Rundskrivet sammenstiller pålegg og anbefalinger vedrørende digitalisering i offentlig sektor.

Finansdepartementets etater forvalter store og til dels svært beskyttelsesverdige data, og nødvendigheten av å følge opp informasjonssikkerheten, jf. rundskrivet pkt. 1.4, understrekes derfor særskilt. Etatens overordnede risikovurdering skal inneholde en vurdering av risiko i forbindelse med informasjonssikkerhet, jf. pkt. 6.3.

6. STYRING OG KONTROLL

6.1 Effektiv drift og organisasjonsutvikling

6.1.1 Generelt

Tolletaten skal arbeide systematisk med å effektivisere virksomheten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentral virkemiddel i dette arbeidet. Digitalisering skal ses i sammenheng med øvrig moderniserings- eller omstillingsarbeid i etaten. Arbeidet med å effektivisere og realisere gevinster skal baseres på anerkjente metoder.

Det skal i årsrapporten for 2018 redegjøres for planlagte og gjennomførte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester, er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Det skal til årsrapporten også gjøres en vurdering av de tjenester og prosesser i egen virksomhet som bør ses i sammenheng med andre virksomheters tjenester, og om disse egner seg for utvikling av tjenestekjeder. Tjenestekjeder er tjenester som tilbys av ulike virksomheter, men som blir presentert sammenhengende for brukeren. Se H-7/17 Digitaliseringsrundskrivet og www.difi.no.

Tolletaten skal i årsrapporten for 2018 også gi en samlet vurdering av utviklingen i produktivitet, herunder redegjøre for produktivitetsfremmende tiltak. Vurderingen av produktivitetsutviklingen bør underbygges med nøkkeltall som belyser produktivitet på aggregert nivå i etaten.

Forvaltningen vil generelt måtte forvente seg stramme budsjetter fremover. Handlingsrommet for nye satsingsforslag ventes å bli mindre i årene fremover. Det innebærer at utviklings- og effektiviseringstiltak i større grad må planlegges finansiert med interne omdisponeringer. Samtidig forutsettes det at Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen fortsatt vil inngå som en fast del av budsjettarbeidet. Budsjettammereduksjonene for den enkelte virksomhet må møtes med interne effektiviseringstiltak. Virksomheten skal ha en plan for slik gevinstrealisering.

Vi minner om at investeringer også kan dekkes ved overskridelse av etatens driftsbudsjett mot innsparinger påfølgende fem år, som en prøveordning for budsjettårene 2017–2019, jf. R-110 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet*. Det er også mulig å få dekket inntil 50 pst. av investeringsutgifter gjennom "*Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekt i statlige virksomheter*" som administreres av Difi.

Tolletaten må kontinuerlig vurdere tilpasninger i organisasjonen for å sikre mer effektiv oppgaveløsning. Organisatoriske endringer av større omfang skal forelegges departementet på et tidlig stadium. Se også pkt. 6.1.2.

6.1.2 Etatsorganisering

Tolletaten har i 2017 startet et arbeid med å utrede etatsorganiseringen opp mot de langsiktige og strategiske behovene for utvikling av Tolletaten, jf. tildelingsbrevet for 2017. I brev av 29. mai 2017 fikk Tolletaten utsatt frist for å legge frem forslag til ny organisering.

Tolletaten skal arbeide med sikte på å legge frem forslag til ny organisering av etaten for Finansdepartementet i løpet av 2018. Departementet skal holdes løpende orientert og involveres ved viktige veivalg i arbeidet.

Status for arbeidet skal også omtales i etatens rapportering 1. og 2. tertial 2018.

6.1.3 Videreutvikling av målstruktur og styringsparametre mv.

Tolletaten skal i 2018 fortsette arbeidet med å videreutvikle mål og styringsparametre og forklaringsvariabler. Det bør være få, enkle og tydelige mål for etatens virksomhet. Samtidig ønsker departementet i større grad å styre på effekter fremfor aktiviteter.

Departementet ønsker en tett dialog om videreutviklingen av etatens målstruktur og ber om at etaten tidlig involverer departementet i arbeidet. Ev. forslag til endring i hovedmålene for 2019 skal oversendes departementet i forbindelse med tilbakemelding på utkastet til Prop. 1 S (2018–2019), og forslag til endring i styringsparametre for 2019 innen 28. september 2018.

6.2 Bemanning og personalforvaltning

Tolletaten skal løpende vurdere personal- og kompetansesituasjonen i lys av oppgaver, målsettinger og fremtidige utfordringer.

Departementet ser det som viktig at etaten har en kompetansestrategi som gjør at den til enhver tid har ansatte med riktig kompetanse til å løse etatens oppgaver og er best mulig rustet for fremtidige utfordringer. Etaten skal vektlegge høyskole- og universitetsutdannelse ved relevante nyansettelser og konkurrere om høyt kvalifisert

arbeidskraft på lik linje med øvrige statlige etater. I tillegg bør etaten samarbeide med høyskoler og andre institusjoner for høyere utdanning.

6.3 Internkontroll og risikostyring

Tolletaten skal i årsrapporten rapportere om det er avdekket vesentlige svakheter i internkontrollen, herunder særskilt på informasjonssikkerhetsområdet, og hvilke forbedringstiltak som i så fall er iverksatt.

Det bes om at årsrapport og plan for Tolletatens internrevisjon oversendes departementet i forbindelse med etatens årlige rapportering. Videre skal revisjons-rapporter, herunder vedtak etter ledelsesbehandling, oversendes departementet fortløpende.

Tolletatens overordnede risikovurdering skal sendes departementet sammen med 2. tertialrapport. Risikovurderingen skal omfatte en samlet vurdering av operasjonelle risikoer i virksomheten, herunder risiko knyttet til informasjonssikkerhet. Videre skal det opplyses om vesentlige endringer i risiko for misligheter.

Departementet tar i 2018 sikte på å gjennomføre en nærmere kartlegging av etatens styringssystem for informasjonssikkerhet. Departementet vil komme nærmere tilbake til dette.

6.4 Sikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap skal være en integrert del av alle virksomheter under Finansdepartementet. Departementet forventer derfor at alle virksomheter kartlegger risiko og sårbarheter på egne ansvarsområder, inklusive vesentlige gjensidige avhengigheter til andre virksomheter og sektorer der dette er aktuelt. Etaten skal ha oppdaterte beredskapsplaner og delta i eller selv gjennomføre beredskapsøvelser. Øvelser og uønskede hendelser skal evalueres og følges opp. Sammen med årsrapporten for 2018 skal Tolletaten sende en redegjørelse om sikkerhetstilstanden, sikkerhetsutfordringer, ev. sikkerhetstruende hendelser, gjennomførte aktiviteter på sikkerhets- og beredskapsområdet og status i arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser.

Etaten skal i 2. tertialrapport rapportere om vesentlige endringer i etatens innspill til Finansdepartementets ROS-analyse fra 2017.

Finansdepartementet skal årlig rapportere sikkerhetstilstanden i sin sektor til Justis- og beredskapsdepartementet. Bidrag til denne rapporteringen vil bli bestilt særskilt første halvår 2018.

6.5 Evalueringer og brukerundersøkelser

Alle virksomheter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 16. Etaten bes rapportere om gjennomførte evalueringer i årsrapporten.

Departementet legger til grunn at eksterne evalueringer som det ikke er behov for og grunnlag for å unnta offentlighet, også publiseres på evalueringsportalen.no.

6.6 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Det vises til brev av 8. november 2017 fra Finansdepartementet om opplegg for rapportering i forbindelse med oppfølging av saker fra Riksrevisjonen. Det må særlig legges vekt på å gjennomføre tiltak i saker som Riksrevisjonen har tatt opp tidligere.

Departementet ber om at Tolletaten holder seg orientert om og følger opp saker på etatens område som er tatt opp av Sivilombudsmannen. Det legges til grunn at Toll-etaten retter seg etter uttalelser fra Sivilombudsmannen. Etaten skal orientere departementet om saker av prinsipiell betydning.

6.7 Regelverksutvikling

Tolletaten har ansvar for løpende å vurdere behovet for regelverksendringer og levere endringsforslag til departementet. Det bør legges vekt på endringer som kan gi grunnlag for effektivisering og forenkling i etaten eller for publikum. Direktoratet må også følge aktivt med på avgjørelser i domstolene og på regelverksutviklingen i EU. I tillegg til sakene som nevnes nedenfor må direktoratet være forberedt på å bistå departementet på kort varsel, også i saker som ikke er varslet om her.

6.8 Høringsuttalelser fra Tolletaten

Ved høringer der departementet er høringsinstans, vil en innhente uttalelser fra underliggende etater etter behov. I en del tilfeller er én eller flere av Finansdepartementets etater angitt som høringsinstanser, samtidig med, eller uten at, departementet er høringsinstans. Departementet ber om at uttalelser i slike tilfeller gis direkte og med kopi til departementet minst ti dager før ordinær høringsfrist utløper. Sistnevnte gjelder også der etaten ubedt gir uttalelse. I saker som reiser særlig prinsipielle spørsmål eller som i stor grad berører etaten, bør departementet konsulteres i god tid før høringsuttalelsen avgis.

6.9 Innføring av personvernforordningen

Den nye personvernforordningen som trer i kraft i mai 2018, stiller nye krav til blant annet rutiner og systemer i behandlingen av personopplysninger. Det følger også av forordningen at alle offentlige virksomheter skal opprette personvernombud. Tolletaten

bes i rapporteringen for 2. tertial 2018 redegjøre for status i arbeidet med å innføre de nye personvernreglene.

6.10 Offentlige anskaffelser – arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Tolletaten skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at etatens leverandører følger lover og regler på dette området. Tolletaten skal i årsrapporten redegjøre for resultatene fra oppfølgingen av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å ivareta dette hensynet.

6.11 Bestillinger i 2018

<i>Bestillinger</i>	<i>Frist</i>
Forslag til endringer i hovedmålene for 2019	8. mai
Forslag til endring i styringsparametrene for 2019	29. september
Forslag til ny organisering av Tolletaten	I løpet av 2018

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Fra 2017 har Tolletaten rapportert til Finansdepartementet tertialvis på budsjett og mål- og resultatoppnåelse. Ordningen er evaluert etter 2. tertial 2017. Ordningen videreføres.

7.1 Årsrapport

Årsrapport for 2018 skal sendes senest 2. mars 2019. Årsrapporten skal gi en strukturert oversikt over viktige sider ved virksomheten i 2018, jf. bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 1.5.1 og 2.3.3 og rundskriv R-115 *Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap*. Årsrapport med årsregnskap skal publiseres på toll.no etter behandling av rapporten på møtet om årsrapport 2017.

Departementet ønsker at volumet på rapporteringer fra etatene reduseres. Årsrapporten skal begrense til obligatoriske krav som følger av bestemmelsene om økonomistyring i staten og av R-115, og ellers til forhold som departementet har omtalt i tildelingsbrevet. Årsrapporten skal også inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert hovedmålsområde.

Forklaringsvariablene som fremgår av vedlegg 3 og andre relevante nøkkeltall skal presenteres i vedlegg til årsrapporten.

Internrevisjonens årsrapport og årsplan skal oversendes departementet, jf. pkt. 5.3.

På personalområdet skal det i årsrapporten angis følgende:

- Antall ansatte¹ per 31.12.2017 og 31.12.2018, totalt og fordelt på enheter (direktoratet og tollregioner)
- Antall årsverk² per 31.12.2017 og 31.12.2018, totalt og fordelt på enheter
- Kjønnssammensetningen i etaten per 31.12.2018, totalt og fordelt på enheter
- Alderssammensetningen i etaten, gruppert etter < 29 år, 30–39 år, 40–49 år, 50–59 år og > 60 år, totalt og fordelt på enheter
- Det totale sykefraværet³ i 2017 og i 2018, totalt og fordelt på enheter

Kilde til ovennevnte tall for antall ansatte, antall årsverk og for sykefravær skal oppgis. Rapporteringen av ovennevnte skal suppleres med analyser, vurderinger og ev. beskrivelser av aktuelle tiltak. Sykefraværet skal også vurderes i forhold til måltall. Etatens tilgang på kompetanse, turnover og evne til rekruttering skal kommenteres særskilt. Status og utvikling på personalområdet må vurderes i lys av etatens hovedmål og de utfordringer som etaten ventes å stå overfor de nærmeste årene.

I den nye likestillings- og diskrimineringsloven som trer i kraft 1. januar 2018, har Stortinget i desember 2018 vedtatt å ta inn en ny paragraf 26 a som gjeninnfører plikten i tidligere lover til å rapportere om likestilling. Våren 2018 vil bidrag til denne rapporteringen bli bestilt særskilt.

7.2 Tertialrapportering

7.2.1 Rapportering 1. tertial (per 30. april)

Frist 1. tertialrapportering er 29. mai 2018. Rapporteringen skal i hovedsak redegjøre for ev. avvik fra resultatmål og ev. tiltak. Rapporten skal også inneholde regnskapsstatus per 30. april 2018 og budsjettvurdering for hele året, se vedlegg 4. I tillegg skal det rapporteres på områder som er spesielt nevnt for 1. tertialrapportering i dette brevet.

7.2.2 Rapportering 2. tertial (per 31. august)

Frist 2. tertialrapportering er 28. september 2018. Rapporteringen skal i hovedsak bestå av en overordnet resultatvurdering og generell resultatstatus på hvert hovedmål, med vekt på eventuelle avvik fra føringer i tildelingsbrevet og fastsatte resultatmål. Etaten

¹ Antall ansatte=alle som har et tilsetningsforhold per 31.12. uavhengig av stillingsprosent.

² Årsverk=et årsverk defineres som en person i 100 pst. stilling i et helt år. Ansatte med en mindre stillingsbrøk beregnes ut fra den stillingsbrøken de er ansatt i.

³ Sykefravær=det totale sykefraværet, dvs. summen av egenmeldt og legemeldt sykefravær avrundet til en desimal.

skal gi en prognose for oppnåelse av resultatmål per 31. desember 2018. Resultatmatrise med prognose skal vedlegges rapporten. Rapporteringen skal følges av kommentarer til resultatene samt analyser av utviklingstrekk.

Rapporten skal også inneholde regnskapsstatus per 31. august 2018 og budsjettvurdering for hele året, se vedlegg 4. I tillegg skal det rapporteres på områder som er spesielt nevnt for 2. tertialrapportering i dette brevet.

Etatens årlige risikovurderinger skal oversendes sammen med rapporten for 2. tertial, jf. pkt. 6.3.

7.3 Rapportering av hendelser

Dersom det skulle oppstå en alvorlig, uforutsett situasjon i løpet av 2018, må etaten straks ta kontakt med Finansdepartementet uavhengig av fastsatte rapporteringstidspunkter. Tolletaten skal også varsle om hendelser med mulig mediemessig eller politisk interesse, jf. departementets brev av 17. november 2008.

8. BUDSJETTILDELING

8.1 Budsjettildeling

Tolletatens kapitler 1610 og 4610 for 2017 ble vedtatt av Stortinget 20. desember 2017, jf. Innst. 5 S (2017–2018) for Finansdepartementet. Skatte-, avgifts og tollvedtak ble gjort av Stortinget 12. desember 2017 på grunnlag av Innst. 3 S (2017–2018).

For kap. 1610 er følgende utgiftsramme vedtatt:

Kap. 1610 Tolletaten

Post	Betegnelse	(i 1 000 kr) Beløp
01	Driftsutgifter	1 487 947
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	90 300
	Sum kap. 1610	1 578 247

Bevilgninger på kap. 1610 er eksklusive eventuelle merverdiavgiftsbeløp som skal føres på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift. Se nærmere i rundskriv R-116 om ordningen.

For kap. 4610 er følgende inntektsramme vedtatt:

Kap. 4610 Tolletaten

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Beløp
01	Særskilt vederlag for tolltjenester	6 787
02	Andre inntekter	897
04	Diverse refusjoner	1 098
05	Refusjoner fra Avinor AS	24 550
85	Overtredelsesgebyr	17 000
	Sum kap. 4610	50 332

Det vises for øvrig til omtale av kap. 1610 og 4610 i Prop. 1 S (2017–2018) for Finansdepartementet (fagproposisjonen).

8.2 Budsjettfullmakter og administrative fullmakter

I vedlegg 2 omtales to typer budsjettfullmakter: De første er fullmakter som må delegeres for hvert budsjettår. Dernest følger fullmakter som er delegert Finansdepartementet og som Tolletaten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle. Til slutt omtales administrative fullmakter som er delegert til direktoratet ved egne brev.

Merinntektsfullmakt

For 2018 gis Tolletaten fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1610, post 01, mot tilsvarende merinntekter under kap. 4610, postene 01, 04 og 05. Merinntekter som gir grunnlag for overskridelser, skal også dekke eventuell merverdiavgift knyttet til overskridelsene. En eventuell mindreinntekt kommer til fradrag ved beregning av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Bestillingsfullmakt

For 2018 gis Tolletaten fullmakt til å foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner på kap. 1610, post 45.

Nettobudsjetteringsfullmakt

For 2018 gis Tolletaten fullmakt til å trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonsalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 post 02. Etaten gis også fullmakt til å nettoføre refusjoner av fellesutgifter og lignende der Toll-etaten fremleier lokaler som utgiftsreduksjon under kap. 1610 post 01.

8.3 Budsjettmessige forutsetninger

Generelle forutsetninger

Tolletaten har ansvaret for å planlegge virksomheten i 2018 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2. Departementet forutsetter at vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart rapporteres til departementet.

Etaten må tilpasse etatens samlede aktivitetsnivå til etatens budsjetttramme slik at det ikke pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

Øremerket bevilgning

For 2018 er det under kap. 1610 avsatt midler til følgende tiltak, hvor beløpene er betraktet som øremerket, og ikke kan omdisponeres uten departementets samtykke:

	(i 1 000 kroner)
Systemstøtte til Tolletatens grensekontroll	10 000
Prøveprosjekt med forenklet transfer på OSL	24 550

Ovennevnte tiltak skal også omtales i 2. tertialrapportering.

8.4 Budsjettildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for økonomistyring i staten § 7 meddeler Finansdepartementet med dette at Tolletaten i 2018 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i pkt. 8.1.

Med hilsen

Hans Henrik Scheel e.f.
finansråd

Omar G. Dajani
ekspedisjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen

Styringskalender 2018

Tolldirektoratet

Måned	Aktivitet	Dato
Februar	<ul style="list-style-type: none"> – Forklaringer til statsregnskapet 2017 mv. – Faglig kontaktmøte – Innspill til revidert budsjett 2018 	Primo februar ¹ Ultimo februar Ultimo februar
Mars	<ul style="list-style-type: none"> – Innsendelse av årsrapport for 2017 til FIN – Møte om årsrapport 2017 mv. 	2. mars Mars/april
April	<ul style="list-style-type: none"> – Utsendelse av foreløpige budsjetttrammer 2019 for Tolletaten etter rammekonferansen 	Uke 17
Mai	<ul style="list-style-type: none"> – Oversendelse av 1. tertialrapportering (per 30. april) 	29. mai
Juni	<ul style="list-style-type: none"> – Møte om 1. tertialrapport mv. – Faglig kontaktmøte 	Medio juni Medio juni
September	<ul style="list-style-type: none"> – Oversendelse 2. tertialrapportering (per 31. august) 	28. september
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> – Innspill til nysaldering av budsjettet for 2018 – Regjeringen fremmer Prop. 1 S (2018–2019) for Stortinget – Faglig kontaktmøte – Møte om 2. tertialrapport mv. 	Primo oktober Medio oktober Medio oktober Medio oktober
November	<ul style="list-style-type: none"> – Tekniske retningslinjer for arbeidet med statsbudsjettet for 2020 (Budsjettskrivet for 2020) – Oversendelse av foreløpig tildelingsbrev 2019 – Forslag til budsjett 2020 fra Tolletaten 	Primo november Medio november Ultimo november
Desember	<ul style="list-style-type: none"> – Faglig kontaktmøte – Oversendelse av tildelingsbrev 2019 	Primo desember Ultimo desember

¹ Retningslinjer og endelige frister vedrørende statsregnskapet for 2017 er gitt i rundskriv R-9/2017 av 7. november 2017, oversendt ved brev av 20. november 2017 fra Finansdepartementet.

Budsjettfullmakter og administrative fullmakter

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av R-110/2017 *Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet*. Det vises også til Finansdepartementets veileder for statlig budsjettarbeid (R-0634 B) som forklarer budsjettfullmaktene nærmere. (Alle rundskriv fra departementet finnes på departementets hjemmesider.)

Nedenfor omtales to typer budsjettfullmakter: Først fullmakter som må delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A. Dernest fullmakter som er delegert Finansdepartementet og som virksomheten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B. I tillegg omtales i pkt. C administrative fullmakter som er delegert til Tolldirektoratet ved egne brev.

A. *Budsjettfullmakt som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres*

- Fullmakt om forpliktelser ved fortsatt bobehandling, merinntektsfullmakt, bestillingsfullmakt og nettobudsjetteringsfullmakt, jf. pkt. 8.2.
- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.2.
- Fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Husleieavtaler kan likevel bare inngås på de vilkår og etter de prosedyrer som fremgår av Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt av daværende Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (nå Kommunal- og moderniseringsdepartementet) og sist endret 13. januar 2017.

B. *Budsjettfullmakt som er delegert Finansdepartementet og som etaten må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle*

- Fullmakt til å omdisponere fra post 01 til post 45 på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.5.
- Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra et år til neste på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets årlige R-2.
- Overskride driftsbevilgning til investeringsformål mot innsparing i løpet av de fem følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.6.

C. *Administrative fullmakter*

- Fullmakter innen lønns- og personalområdet, jf. Finansdepartementets brev av 17. desember 2013. (Nytt brev er under utarbeidelse.)
- Statens erstatningsansvar, jf. Finansdepartementets brev av 14. desember 2006. Fullmakten gjelder for erstatningsutbetalinger inntil 1 mill. kroner og som ikke er av prinsipiell interesse. Ellers gjelder Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-01/2017 Erstatningskrav mot staten – belastning av budsjettkapittel 471, post 71 og frafall av foreldelsesinnsigelse.

Forklaringsvariabler for Tolletaten 2018

- Brukeropplevelse av svarkvalitet, servicegrad og effektivitet
- Grad av etterlevelse som andel av korrekte deklarasjoner i referansekontroller
- Grad av etterlevelse av andel korrekte deklarasjoner etter bindende klassifiseringsuttalelse
- Vurdering av bruk av Kvoteappen
 - Antall nedlastninger av Kvoteappen
 - Antall avsluttede fortollinger
 - Innbetalt beløp ved bruk av Kvoteappen
- Kvalitet på informasjon og effektivitet
 - Brukeropplevelse av kvalitet i hhv. informasjon og svar på henvendelser
 - Brukeropplevelse av effektivitet i informasjonskanalene og besvarelse av henvendelser
- Innførselsdeklarasjoner
 - Antall stoppet i lokale masker
 - Antall stoppet i sentrale masker
 - Andel automatisk ekspedert
- Utførselsdeklarasjoner
 - Antall stoppet i lokale masker
 - Antall stoppet i sentrale masker
 - Andel automatisk ekspedert
- Vurdering av piratvarekontroll (IPR)
 - Antall utførte kontroller
 - Antall destruerte forsendelser
 - Antall forsendelser utlevert
 - Antall uavklarte saker
- Antall gjennomførte bistandskontroller etter anmodning fra utenlandske tollmyndigheter
- Antall dokumentkontroller ved innførsel (deklarasjonskontroll)
- Antall dokumentkontroller ved utførsel (deklarasjonskontroll)

- Antall fysiske kontroller på innførsel
- Antall fysiske kontroller på utførsel
- Antall etterkontroller
- Korrigert tollverdi i favør av staten i etterkontrollen - økt tollverdi og redusert tollverdi
- Antall overtredelsesgebyr
- Antall treff ved bruk av ANPR
- Bruk av skanner
 - Antall skannede objekter
 - Antall skannede objekter som fører til treff
 - Antall AOT er ved bruk av skanner
- Forholdstall mellom antall anmeldelser og antall avgjørelser ved forenklet forelegg
- Antall anmeldelser AOT (alvorlige overtredelser) av samlet antall anmeldelser
- Bidrag til andre tollregioners resultater og måloppnåelse (AOT)
- Antall forenklete forelegg
- Antall godskontroller
- Antall kontroller av reisende
- Antall kontroller av transportmidler
- Antall narkotikabeslag
- Antall valutabeslag
- Antall tobakksvarebeslag ²
- Antall alkoholbeslag
- Beslaglagt mengde narkotika mv.
- Beslaglagt beløp valuta
- Beslaglagt mengde tobakksvarer ²
- Beslaglagt mengde alkohol
- Antall beslag

² Tobakksvarer: sigaretter, snus, sigarer, sigarillos og tobakk, i stk. og gram.

Krav til rapportering om budsjettstatus

Finansdepartementet har følgende krav til rapportering av utgifter på kapittel 1610 i statusrapporter om budsjettsituasjonen:

- Det må fremgå hva som er disponibel bevilgning (sum budsjett), og hvordan denne har fremkommet (saldert budsjett, overført bevilgning, tilleggsbevilgninger og omprioriteringer, refusjoner og bruk av merinntektsfullmakter)
- Regnskapstall fra statsregnskapet må presenteres for hver utgiftspost. Post 01 skal splittes på kontoklasse 5 Lønnskostnad og øvrige driftskostnader (kontoklassene 4, 6 og 7).
- Forbruk i prosent av disponibelt beløp må fremkomme
- Vesentlige avvik mellom periodisert budsjett per dato og regnskapsført beløp må forklares
- Etaten må gi en budsjettvurdering for hele året i form av en prognose (gjelder ikke rapportering per 31. desember)
- Vesentlige avvik i utgiftsprognosen fra disponibel bevilgning per 31. desember må forklares og korrigerende tiltak må angis
- Avvik mellom budsjett og prognose må fremstilles både i kroner og prosent

Finansdepartementet har følgende krav til rapportering av inntekter på kapittel 4610 i statusrapporter om budsjettsituasjonen:

- Det må fremgå hva som er sum budsjett
- Regnskapstall fra statsregnskapet må presenteres for hver inntektspost
- Avvik mellom budsjett og regnskap må fremstilles både i kroner og prosent
- Vesentlige avvik mellom forventede periodiserte inntekter og regnskapsført beløp må forklares
- Etaten må gi en inntektsprognose for hele året (gjelder ikke per 31. desember)
- Vesentlige avvik i inntektsprognosen for hele året fra budsjett må forklares
- Avvik mellom budsjett og prognose må fremstilles både i kroner og prosent